

Womhaj Bóh!

Czísło 47.

25. nov.

Létnik 4.

1894.

Szerbiske njedzelske łopjenka.

Wudawaju so kóždy kobotu w Šmolerjez knihiczišczereni w Budyščinje a šu tam dostač sa šchtwórtlétnu pšchedplatu 40 np.

Šwjedžen dopomnjecza na semrjetnyh.

Sjew. Jan. 7, 13—17: Czežko je pschezo, sa wuŕnjemym lubym dopomnjiŕske ŕłowo wołacz, kotrež ani pscheczimo wérnosczzi ani pscheczimo lubosczzi njeje, a tola je temu prawe, šchtož je wón sa naš był. Wjele czežšcho je hišcže, prawe ŕłowo dopomnjecza sa wschěch wuŕnjemym hromadze namafacz. Wšchaf je jich kónž tał wschelafi był kaž jich řhodzenje. Jenož to móžemy jenał wo nich prajicz; woni tu wjazy njejšu. Tola pytamy ř tajkim ŕłowom; pschetož my wschitzy, řiž žarujemy, řmy dženřka kaž jena wulka žarowaza řwójba. My řo řjednoczimy dženř ř řhromadnej řrudobje a ř řhromadnemu dostačzu Božeho trořchta. My řmy teho wěřci, řo řměje dopomnjecze našchich njebočiczkich sa naš wschěch po Božej woli řbože a žohnowanje.

Šchto řu lubi njebočiczzy nam byli? Šnano wěmy, to hałle něłł. Wšchaf wóři, pschetrařni a řwjeczi řmjercz našchej woczzi. Čzmowa řo nam řmjercz řda. Tola, šchtož pōřnacze řwójich lubych nastupa, móžemy řeczecz wo řwětle řmjercze. Šřmjercz pschibliži čřłowjekow ř bōřřkemu wotřbudej wo bratrach a řotrach. W žiwjenju płaczzi, čřłowjek widži, šchtož je psched woczomaj; ale po řmjerczi řudžimy bóle kaž tón řnjesh, řiž na wutrobu hlada. A my prajimy řebi ř polnym prawom, řo tónle pōřdziřchi wuczřřczeny wobras řwójich lubych wěrnřchi je dylři přeni. Pōřafuje drje řo w tutej wězy tež huřto wjele njewěrneho pschekwalenja, šchtož je ř tej řeczzi wjedło: čřelne předomanja řu řelžane předomanja. Ale na kōždy pad: wjazy lubosczze leži ř wjetřcha w tym, šchtož wo mōřnych, hač

w tym, šchtož wo žiwnych řeczimy. To ř najmjeřřcha čřujemy wschitzy, řo čřzyřche nam Bóh tón řnjesh něřchto prajicz psches lubych semrjetnyh. A řo tole Bože wotpohladanje hałle pōřdze pōřnawamy, wot teho wotwiřuje žohnowane dopomnjecze semrjetnyh.

A temu pōřnaczu čřze Bóh tón řnjesh psches řmjercz jich lubych wjele wjeřcz: „Je wam dobre, řo ja du.“ O, to dopomnjecze na lubu pschetrařnjenu duřchu na duřchu polnu njewinosczze a mēra, na ryčezřřke wutracze čřerpjenja a pschewinjenja we wěře je řo řižo tyřaz řas jało mōž žohnowanja wopōřafala. Dopomnjecze na wěřjazeho, boha-bojařneho nana, na řwěrnju, drohu maczeř je řa jich tyřaz řchřit w řpytowanju, pōřřljenje w čřerpjenju, wobarnowanje psched lōřym žiwjenjom było.

Špominajmy dženř tał na řwójich lubych! Nježarujmy ř njeplōdny m skorženjom, ale možujmy řo teho dobytka, kotryž dycrimy po Božej woli ř wotřalcžehnjena tyř mēcz, řiž řu předy naš řchli. To budže wschudžom wěřcze dženřniřchi řwjedžen najpředy džafny řwjedžen čřinicz.

Še wschēm tym pał řwiřuje hromadze dałřche prařchenje: Šchto řmy my řwójim semrjetym byli? Wjele hřchow pscheczimo nim, řapowjedžena čřesz a luboscz, řkomdžena dobroczřiwoscz a pscheczelniwoscz padže nam něłko na řwědomnje. To je wěřcze našcha wschřřchich wina pscheczimo nim; řmy bóle na řebje hladałi, hač na nich. Bř řapomnjene wot naš, řo řmy wschitzy řtawy řesom řchřřta a řo ma jedny řtaw druhemu a tał řhromadnemu lēřřchemu řłuzicz. Škoržimy-ři dženř řnana tež wo tajřch semrjetnyh,

kiż by żywi byli a wumrjeli bjes wěry a płodow wěry, njech kóždy by swěru woprascha, hač wón njeje we winje. A hdyž sibi dženj prajimy, so tajke skomdženja by nihdy wjazny wuporjedzić nje dajda, dha budźimy czim křutnišchi w swojim nadawku tym, kiż by na swěće lubosc, pomoz, swěrnosc w duchownym a w czelnym wopokasac, bjes kotreje by tamni czahnyli.

Tak wostanjemy s lubymi swojimi w klubje hišče psches kasch a row. W dżakownosci na nich spominajo czehnjemy móz jich žiwjenja do nascheho žiwjenja; woni sběhuj nasche wutroby t njebješam a jich wumrjecze je tež dobyt sa naš, nienujzy pytač swój mēr a swoje swětko w Bohu, kiż je nětk jich wěczna radosc.

Bóh, a Wótčez nascheho knjesa Jesom Křysta, kiż je tež naš Bóh! Kať jara dyrbi tale wěstosc wschu srudobu a stysnosć sahnac. Sich nětčishe byče njemóžemy drje se swojimi człowiskimi myšlemi sapschijec, ale je tón samy Bóh a Wótč, kotrehož ruka tež naš sđerži, ta sama wěczna smilnosć, kotraž wopschija wschitke Bože dżeczi! A my by dowěrimy, so wón sčtož hišče nam a jim poprachuje, dac budže w swojim czasu. Junu budžemy hromadže s nimi by wješelic wotkryteho Božeho woblicza, by pasč na kufach Božeho mēra a picž se žiweho žórta Božeho wješela.

To by myšle Božeho mēra nad nami. Wón móže by jenož tym sjewicž, kiż dadža by psches bójsku srudobu t njemu wjesč. Dajče nam t njemu hlouwu sběhnyč jako t Bohu žiwych, so bychmy jow w jeho bojosci křodžili a so by junu tež wot naš tym lubym našim žohnowane dopomnjecze wostało. Samjeń.

Thirsa, abo wabjaza móz křizja.

(Potrəcəwanje.)

Marja — tak pobožna faraťka rēfasc — pohladowasc se spodobanjom na sčtalt nadobneje, mlodeje holzy. Wona sa- czuwasc, so steji tudy psched potajnstwom spodžiwnych pucžow Božich nad jnym człowiskim dżecžom a wješelsche by, so mohla knano tak pschypadnje něsčto wo sjewjenju teho sameho sčonicž. S czichej modlitwu křwatašche w staroscziwej lubosci so by snate křēdi nałożowala, kať by wot womory wobjatu sašo t sibi pschijekla. Křētro došho trajesc, priedy hač přenje snamjenja sašo wotuczazeho snojensja by pokasachu; pschetož móžneho snutskowneho hnucza dla bēšche womora jara hšubofa. Skōnczje pomatu woczi wotewri. Marja stupi se wschej wobhladnivosczu na stronu, so njeby ju psches nahle wobhladanje hnydom nastrojaka, a starasc by s kēžbliwym wōczkom wo žiwjenje, kiż by sašo do njeje wrōczesc. Zusa sčepny někotre kłowcžka. Marja pokluchasc by mjelcžo na nju sšhilejo. Tamne kłowa poklecza bēchu, kiż sastrōžena wospjetowasc: jeho křwej pschindž na naš a na nasche dżeczi — o swjaty Božo, bēda, bēda mi, mi wbohemu dżelcžu iraelskemu; o, jeho křwej nade mnje! Duž kamašche by s nowa bolosc a czēšnosć do wutroby, do kotreje bēšche haťle runje by žiwjenje wrōczko a s nowa bu wboha wot womory wobjata, hišče móžnišcho dnyli priedy. Tamne křōtke pschetořnjene kłowa bēchu želniwej Marji psches wutrobu sčle; wona njemóžesc dlēje by swojich křlšow sđeržecž. Jene pohladanje do tamneho potajnstwa bē by jej nětko hižo dostało. Njesnata — hižo wjazny njebēšche jejnej wutrobje zusbniža, kotraž w křsinskej lubosci by t nej pschihilowasc — bēšche po tajkim dżowka sšraela, židowka. Tež bliže pohladanje do jejneho woblicza jej to wobswēdči. Ale tajka mloda, židowka holza kemschi, a tajka hnuta a sapschijata psches kłowo wo křizju, tajke widomne, móžne skutkowanje hnady swjateho Ducha nad nej, w jejnej hšubofej czēšnoscz snamjo knjesoweho skutkowanja — kiż njemori ale samo wōžiwja — to wscho sđasc by Marji hišče pschikryte, ale křasne wopokasmo swěrneho sbožnika hřēšnikow byč. Duž wobnowi s czim wjesczej swěrnoscju swoje próžowanja, wot womory wobjatu do žiwjenja wubudžicž. Došho trajesc, doniž woczi sašo wotewri. Runje bēšche Marja

nad nej sšhilena a njemóžesc by křlšow sđeržecž, kotrež by se želniwego a tola wješelsche hnucza jejnej wutroby ronjachu. Tehdy wotewri zusa woczi. Jene wōczko wuhlada najpriedy wobliczo nad nej sšhileneje Marje, kiż by se křlšami dželbracza swēčesc. Hdže bym? sčto to je? woprascha by rozsprōschena: Je to jandžel? Jandželjo pať nješakaju, abo šakaju tola tež jandželjo na wbohi sšrael; o my dżeczi poklecza! Wona ruzny kamažo w swojej bolosci tute kłowa wupraji. Marja sapschinnyschi jejnu ruku, kōczesc ju sahodnje a wopokasa swoje najwutrobnišche dželbracze. Smērujče by, moja luba. Wy sčze w rukomaj křsinskej lubosci; pschetož hdyž sčze mi tež do czista njesnata, pschihila by tola moja wutroba t wam se wschej sprawnoscju. Budžecze jenož zyle s mērom! — Pschi tutych smērowaznych rēcžach bēšche nětko czisze t sibi pschihška. By sđaczu bēšche jej jara njelubo, so bēšche w zšym domje pola njesnateje. Marja, jejne myšle sšudawšchi s wutrobny m sacžucžom jej pomhasc. Ju prošwšchi, so by sa nju pschihotowane wōschewjenje pschijata, prajesc jej, hdže je a sčto bē by jej kemschi stało. Ach haj! Nětko sašo jara derje wēm, dżesc wona s nowym sštyškanjom. To hřōšne kłowo: jeho křwej pschindž na naš a na nasche dżeczi! o! kať kō mje kať „mjecž“ psches wutrobu! „O! moja luba!“ wotmolwi Marja — sřabajče by! Sa waš, teho by dowěrnje nadžijam, je tuto poklecze by pschewobrocžko do žohnowanja. Na waš wōla křwej jehnjecza Božeho: „Snada, hnada!“ Ach, wam by loško rēczi: hdy byšče jenož wjedžaka, sčto ja bym! „Sa tym by njeprascham; wasche potajnstwo je mi swjate. Ale to wēm: njech sčze, sčtož czecze, sa kōždeho hřēšnika, kiż swój hřēch sačuwja, je sbožnik hřēšnikow tu!“ Tuto prajwšchi, sapschinnys Marja sašo ruku zusbnižny a hladašche s najsprawniszej lubosci na nju. Zusbniža bē jara hnuta a wojowasc sama se kōbu. Wona czušche by wotwobrocžicž, ale njemóžesc a sarēcza: „Kať sčze wy kať poľna lubosc pschecžimo njesnatej! Wascha lubosc mi derje czini. Wam czuška drje kwoju wutrobu wušpacž, ale ach! ja by boju, so by wote mnje wobrocžicze.“ Jato Marja s pschecželnym smēřotanjom s hlouwu wjesc, powjedasc wona dale: Kať? Njebudžecze wy hidjenje, niž njelubosc pschecžimo mi czucž, hdyž wam praju, kotremu ludu pschihškam? Mōžecze pschihilenje mēč pschecžimo wbohemu dżelcžu poklecza, pschecžimo dżowny iraelskej, pschecžimo židowny?“ „So sčze dżowka Abrahamowa, pscheradzi mi hižo priedy wascha rēc pschi wotuczenju s womory; ja bym pať teje dobreje nadžije, so budžecze tež stupacž do stopow Abrahamoweje wěry, kiż je wón Wōczez wēřazny. Njeje wěro? Wy pytače Jesuša, teho křizowaneho? Wy sčze mi luba šotra.“ Zusbniža na wōkomit wotmjelny, jejnej wōczny sšewisčej dżak sa tu lubosc, kotraž bē jejnej roštorhanej wutrobje wōschewjaty balsam. Potom praji: „Haj, ja dyrbi wam kwoju wutrobu wušpacž. Wy dyrbicze moje pōdēžjenje křšecž. Sšnano mi to tež něsčto spořojensja sa moju wutrobu da.“

Czucžiwja faraťka czušche temu wobaracž, dokelž mēšesc starosc, so mohla ta holza w swojim sahorjenju něsčto wupowjedacž, czehož by by potom kať. Na wuprajene wobkřucjenje pať, so je sprawnne rošřecjenje jej nětko wutrobna potřebnosć, bē wona s wješelsczu hotowa, křšecž to, sčtož ma jej prajicž a sčtož njebyrbjesche t spořojensju jejnej czipnoscz křuzicž, ale jej žohnowanje byč sa jejnu wutrobu. Priedy pať ju prošesc, něsčto wōschewjenja t sibi wiacž.

(Potrəcəwanje.)

Wěrnosc biblije, sakitana pschecžimo jeje njepschecželam.

(Potrəcəwanje.)

Sjewjenje Bože.

Kať je by to sšewjenje stało, wo tym posdžischo porēcžimy. Tu došaha prajicž: Přenje boki biblije jašnje došč pokas- suja kōždemu dżelcžu, kať kōždemu wuczenemu křēdy sšewjenja Božeho, kotrež by by nam w Křystu sšewiše.

Ale wēdomnoscz je tola dopokasata, so je swēt zyle hinať nastal a so by człowjekojo s wopizow nastali.

By prawym njebyrbjalo by wo tutej starej křuposci wjazny powjedacž. Ale tež sozjaldemokratiški wōdžer Bebel w nowišchim czasu w swojich knihach „žona“ to sašo wupraji, a někoti jo pscheczo hišče wēřja. Wēdomnoscz ženje dopokasata njeje, kať je swēt nastal, a s wotkal człowjek pschindže, a to tež dopokasacž

njemóže. Wona je pschezo same njewěste nahłady wuprajika; a potom šu hlupi ludžo s wulfej hubu „dopokasmo“ s nich czinili. Tajka wrótne wědomnosć, kiž šebi myšli, so wschitko wě a šo molicz njemóže, šo šama šměšna czini a ludžo kaž pschirodospjtnizy Birchow, Du Bois-Reymond atd. šu napominali, šo tajšeho pschelnacza hladacz.

Alle woprawdžite pytanje, kiž sa wěrnoscju hlada a se wschej poniznosćju šwoje myšle wupraji, my wyšoko wazimy. Pschetož biblija šama praji: „Cziñtaj šebi semju poddanu!“ a komu pschirodospjnt wjele dopomha. Šo tajkim wěrnó njeje, šo je njepšcheczestwo hješ pschirodospjntom a bibliju. Někotři pschirodospjtnizy šu wschať njepšcheczestwo biblije, ale to s nich pschindže a niz s jich wědomoscje. Někotři wulzy pschirodospjtnizy šu tež kšcheczijenjo byli, kiž do biblije wěryachu. Repler n. psch. praji: „Ša šo tebi džakuju, mój štworiczelo a šnježe, šo šy mi te wješele nad twojej štworbu, tuto šradomanje nad štukami twojeju rukow wobradžiť.“ Neroton rjeknje: „My mamy Mójšaša, profetow a japoschtow, haj šlowo šesju šameho. Šeli šo jim njechamy pschibšowacz, šym runje tak mašo šamolwjecz kaž židži.“ Ritter, wulki geograf, šo wupraji: „Šwět je wschudže napjelnjeny wot krašnosće jeho štworiczela. Šdžež šamoženje a wjedženje njedošahatej, tam šjewjenje wrota wotewriť k pohladanju do czaša a wěcznosće.“

To wschať šo rošumi, šo nam pschirodospjnt někotre wězy žyle hinať a lěpje šrosomicz wuczti, kaž šu to ludžo tehdom šrosymili, kotřiž šu bibliju špišali. To pak bibliji ničšo njeschłodži, pschetož biblija njeje šdželenje pschirodospjntnych džiwow, ale Bože šlowo, šo bychmy šbóžni byli.

Šdžyž po tajkim w bibliji wschelake wězy namašamy, kotrež šebi dženska hinať wobhladujemy, njekšmemy šo teho dla dokho rudžicz, ale dyrbimy šebi myšlicz: Ludžo šu jo tehdom tak wobhladowali, my jo dženska tak wobhladujemy, ša 200 lět budža šnano šašo hinať myšlicz a hašle we wěcznosći šhonimy, tak je woprawdže, pschetož našče wjedženje a pošnacze stej nětko jemož po kručju. Alle to, šchtož Boži Duch nam ša žiwjenje a wumrjecze, ša wutrobu a šwědomnje praji, je wěczna wěrnoscž pschod tyšaz lětami a dženska a do wěcznosće — a to je to najwadžnišče w bibliji.

To wschať šo njepraji, šo šu šwět a cžlowjekojo pschezo tajzy byli, a šo šo nješju wutworili a wudošpošnili. Šdžyž pak my wo cžlowjekow powjedamy, šebi myšlimy na tón czaš, w kotrymž běšče woprawdže cžlowjek, ale niz na tón czaš, šdžež běšče hiščeže próch šemje abo wopiza. To chzu hiščeže rad knješej Bebelej pschidacz: hacž je próch byť, s kotrehož je Bóh tón šnješ cžlowjeka šcziniť, abo wopiza, je mi žyle wscho jene: Džiw je pschezo žyle tón šamy. Šdžyž chže něchto pscherad s wopizy nastaty bycz, wón tola nimo praščenja njepšchindže, tak je s pošlednjeje wopizy přeni cžlowjek nastat. Šprawna wědomnosć budže pschezo prajicz: „To ja njewěm!“, wěra pak, kotraž je žiweho Boha w šchryštuku namašala, praji: „Bóh štwori cžlowjeka šebi k podobnosći!“

Šo pak cžlowjek w šdželanosći hiščeže w špoczatku na nětczišchim šchodženku njesteješče, ale šo je šo po lěttšazach a lěttotkach rošwitať, biblija rjenje dopokasuje. Šdžy by Bebel wote wscheho špoczatka tak njepšcheczestwjo pscheczimo bibliji šmyšlenny byť, by to derje pytnycz mohť. Šaspomnjenja wo špoczatku ščotplahowanja (šcht. 20), hudžby (šcht. 21), šowanja (šcht. 22), wojowanja a wotročštwja (šcht. 23) dawa 1 Mójš. 4. Biblija šnaje po tajkim rošwitanje a wutworjenje cžlowškeho rodu, haj štary šakon dokładnje poštraczowaze rošwitanje šfraelskeho luda pod Božim wodženjom wopišuje. Wo tym pschichodnje.

Wschelake s bliska a s daloka.

W pschitomosći šhěžora a wjele wyschšich offizěrow šu w Barlinje rekrucza garderegimentow šwjatocznie na šchorhoje pschibahali. Šhěžor je tak k nim rěczat: „Šo tej mi runje pschibahanej pschibahy powitam ša waš jako šwojich wojakow. Šdžyž chžecze dobri wojazy bycz, dha dyrbicze tež dobri kšcheczijenjo bycz a wěru w wutrobje mēcz. Šako wojakam mojeje gardy je wam wošebna czešna drašta data; njepšcheczestwo, šo kralowštu šuknju nošyce: džeržče šuknju w czešči a wopomnicze, šo macze czešcz, pod wojimaj woczomaj škuzicz a šo šcže, nutšstupiwšchi do wójšta, wošebni ludžo šczinjeni. Šohladažče nětk na šchorhoje, kotrež pschod wami šteja a s kotrymž šo šhwalobna historija šwajuje: njedaječe jim nihdy hašbu dostacz. Špomnicze na pomniki kralow a generalow, kotrež na waš dele hladaja, špomnicze

na wašcu pschibahu, potom budžecze dobri wojazy. Njepšcheczestwo njedaječe, šo šcže k wobaranju našcheho wótzneho kraja powołani, šo macze pschibšuchnosć, pošrad a wěru w kraju šakitacz. Nětk džicze; cziñče šwoju škuzbu, kotraž budže waš na moju pschibahnu wuczicz.“

Šozialdemokratizy najwadžniž nješju špokojom s pošlednjeje wulfej šchadžowanju. Wošebje šo jim njelubi, šo šu šo šayeršy towaršchojo šchroblili, šwoje šamšne myšle mēcz. Bebel da šo tak škšchecz: Pschezo stej dvě rězy w štronje byšej, jena mērnišča, druha gwałtnišča; ale po wotštronjenju šakonia pscheczimo šozialdemokratam je mērnišča pschezo wjetšcu mōž dostata. Šo licžbje šmy drje pschiberali, ale niz po šakosći. Dale hrošy wón, šo chže s pschodštwja štrony wustupicz a šwari na wěšeho Stegmüllera, kiž bē šo jako šozialdemokrata šchroblit, šo šhwalicz, kaž by wón se šwojej džekawoscju — a šlutniwoscju na šelenu hašofu pschiščof. To je Bebelej hrošna hašba a wón widži w tym šrudne wopokasmo ša to, tak jara šbēžkarški duch w štronje wotebēra. Wón mēni, šo bychu hiščeže pschod 4 lětami tajšeho cžlowjeka k cžertej wuhnali! Še wschēm tym bychmy jara špokojom bycz mōhli, jeli šo njeby w druhich wězach jednota štrony hiščeže mōžna kaž štaša stejala.

Na štwjedžen šemrjetny.

Šłoš: šnježe, ja šym šeho hladať.

Šjem. Šan. 14, 13.

Šbóžni, šbóžni šu cži mormi,
Kiž na šonzu wobšteja;
Šandželjo du s nimi rjeni
A jich k rowu pschewodža,
Šo, šdžyž wumru, wot šesjuša,
Šbóžnosć dostanje ta dušča.

Šbóžnosć jich a woššewjenje
Ma šwój špoczatk, šdžyž duch je
Wuščof s cžela k njeju rjenje
K tamnym ducham cžistoscze,
Tam je k wěcznom' mērej doščof,
Wšchemu šwětnom' horju wuščof.

Dželo, hubjenstwo a žakosć,
Ščoržba, nusa, štyšnosće
Kōžde ranje maja na došcz,
Čžeje a kšchiz, bolosće
Čžlow'kam hroža we žiwjenju:
Mormi wotpoczujja w španju.

Čželo roštkaje we rowje,
Dušča žiwa woštanje,
Bóh jej da po šwojim šlowje,
Šchtož nje' woko widžale
We tym šwjatym Božim raju,
Šdžež te dušče šbóžnosć maju.

Šbóžne, šbóžne šu te dušče,
Kiž na šonzu wobšteja,
Bšches row wone džejja rucze
Š jandželemi do njebia:
Tam šo šašo wobhladaju
Š tymi, kiž jich lubo maju.

Š. Š.

Wón dyrbi twój knješ bycz.

Wonaž bēšchaj šchtyri njedžele woženjenej, bēšchaj šo runje s kwapneho pučžowanja wročizloj do šwojeho noweho wobudlenja. Přeni krocž stejše mloda žona w kuchinje pschi kachlach jēšč warjo.

Mandželški do kuchiny štupi.

Wój, šanko, woptaj polimku“, džēšče mloda žona, „wona je jara dobra.“

Šucharška šesady šedžēšče a šo šmēješče, jako knješ k kachlam pschiščupit a jeho mandželšta jemu kšchizku polimki poda.

Wón woptowašče a — džiwne woblicžo pscheczahny, šo runje s njeho špokojnosć pošnacž njebēšče.

„Alle šanko, njekšłodži tebi polimka?“

„Dubka, mi šo šda, šo je kušť jara šelena.“

„Sselena! ale Jano, fak mójesć to prajicź. Poliwka je jara dobra. Ty praweho płoda nimaśch.“

„Nó, hdyń žebi to myślisć“, snapšhecziwi młody mandželski a hnyeny i kuchiny woteńdže.

Poliwka bėsche wopravdže jara šelena. Hdyń jeho žona to pšhidacź njechafche, bėsche i teho jejna kamowolna hłójcźka pšnacź, pšches kotruź mójesche hišcze nětotra swada nastacź.

Młoda žona bjes tym nětotre šylsy sradžu wupłaka. Tu mjeršafche, so bėsche kucharka pódla była.

Jako ta stónčanje na krótti czaš i kuchiny wuńdže, wona šama hišcze juntrócź poliwku wopta. Woblicžo šo jej saczerwjeni. Haj, jejny muž mješesche prawo.

Duź jej na dobo do myšlow pšhińdže, so bėsche jej macź džen do kwaša prajika: „Deńta, hdyń přenja swada bjes wama j nastanje, njech je najmjeńšesche pšhiczińny dla, pomyšl žebi, so w bibliji steji: „Wón dyrbi twój knjes bycź.“ — Szamo hdyń maśch prawo, poddaj šo. To je lěpje sa twoje sbože.“

„Szamo hdyń maśch prawo.“

Wona dže pať i žyła prawo njemješesche, ale jejny muž mješesche prawo.

Rhětije žebi šylsy swotrě a do jstwy t muzej khwatafche.

Tón pšchi woknje stejesche a bėsche žebi runje pšchemyšlil, hacź njeby lěpje było t swojej žonye hieź a jej prajicź: „Lubta, to wšchať tať šle njebėsche.“

Duź wona šama pšhińdže a praji: „Jano, luby Jano, njebudź šty. Ty mješesche prawo, poliwka je jara šelena.“

Wón swoju žonu wokoło šchije wša a praji: „Ach lubta, mój chzemoj žebi šlubicź, so žanej mrcźaľy bjes namaj horje czańny cźahny cź, ale so pšchego wěrnošczi cześc wostajimoj.“

Wona šo žemješesche a praji: „Haj, Jano, a dyrbišch pšchego knjes bycź. To dže w bibliji tať steji.“

Dopomnjenje na semrjetnyh.

Je to jow wješ'ła semja
Kaž do mhlj sawrjena?
Je šelena to hórka
We šynkach wješela?

Ně, woczi šylsow počnej
Pšches žakošcź wutrobnu:
To šu te hórki rowne
We šmjertnym drěmanju.

Ša hladach junu t nanej,
R njom' w cześnej bojosczi,
Kaž t macžeri tež šamej
Šso dđeržach w lubosczi.

Kať posbėhnyšchtej ruzy
Čže, lube džecźatko!
Kať hašnyšchtej czi duzy
Tej wócžy, lubuštko!

Šchtó chže mi trošcha podacź
We wulkej tyšchnosczi!
Tu njem'že ničtó wobstacź
We šmjertnej štylšnosczi.

Ach dajče škóržbje španycź
A wulkej šrudobi;
Ša nimi mamy czańny cź,
Tam w měrje šmy i nimi.

Čzi, tiž w šnjesu wuńdu
Pšches šmjercź do wěcnošcže,
Čzi i wyštanjom dom dóńdu
Do šbóžnej' krašnoscže.

E. S.

Šhto je twoja najrjeńšcha pycha, luba maczi?

Wošebna Romška knjeni Kornelija mješesche juntrócź pšhecźelnizu na wopnyče, kotraž by šo rad, dofelž poklada w wutrobje njemješesche, je šomotom a drugej pychu napowšchala. Wona Korneliji i džecźazym wješelom a je žonjazej hordoscžu šwoju

pychu — štoto, parle a drohe kamjenje pokaf, na to šo jednorje swoblekańeje Kornelije woprašča: „Šhto je twoja najlubšcha pycha.“ Kornelija wuńdže won, sawoľa šwojeju hólzow a jeju pšhecźelnizu i tymi šlowami pšhedštaji: „To je moja pycha.“ Njeje wěrno, rjana pycha, na kotruź móže niž jeno šbožowna macź, ale tež džakowny wótžny kraj hordy bycź, hdyń bywaju džeczi, šhtož bušchtaj nėhdy taj dwaj Romškaj — hordoscź doma a podpjera štata?

Šhto je twoja pycha, luba maczi? Š wjele wjetšchim prawom dyrbišch na šwoje džeczi pokafuju wotmolwicź: Je na šemi drohotnišescheho poklada hacź tón, wo kotrymž 1 Jan. 3, 1 šwědczi? A je i: štaršich hišcze wjetšich pokladow, hacź ič džeczi, tiž šu pšches kichczenizu šnjefome droho kupjene wobšedženštwó, džeczi Bože, wumožene džeczi Bože, kotrychž je njebieške kralesštwó? Šdžež šu wone šhromadžene, wopravdže tam je šwjota šemja a je šwjatej bojoscžu dyrbjať kichcšcijan, wošebje pať nan a macžer na to mēštno šupicź. Komuž wone šwjate nješbu, tón luboscže došcź nješmėje, je posbėhny cź a džeržecź, hladacź a woczańny cź, kať šo šlubšcha a kať je wužitne t jich šbožu, t šbožu šwójbneho žiwjenja, t šbožu luda a wótžneho kraja.

Kaťe šhutne napominanje ša nanowiše a macžerne wutrobny je hižo nomonarodžene džecźatko a tať wazne to je, hdyń jo nanowej ruzy přeni krócź wopšchijatej, hdyń štaj žebi štarškej šwojich šwjatnyh a cześkich pšhiškusnošcžow pšhecziwo — temu darej Božemu wědomnaj, kotryž tola na Božej wašy wjazy płaczi hacź wšchitke pokladny a dobytki šwěta! A šawěrnie, hdy bychu štaršči, kichcšcijanšy štaršči ženje šabycź njechali, so jich džeczo jim nješlubšcha, ale Bohu a nuts do njebieškeho kralesštwó, so šu jim jenož požcžene a wostajene t dopjelnenju šhutnyh štarščiškich pšhiškusnošcžow, woni bychu tež se šwjatej šhutnošcžu a i wulkej radošcžu tajti wulžy jara wazny poklad hajili a hladali, niž kať hrajtu abo domjazeho pšhiboša, ale se šwjatej šwědomliwoscžu žebi wědomni teho šłowa je šwjateho pišma: „Šchtóž šwojeho pruta šchonuje, hidži šwojeho šyna“ (Pšchišl. 13, 24) šady kotrehož to druge šłowo i rta teho mišchtra steji: „Paš moje jehnjata!“ Ale šelko macžerjom dyrbjať šo dženska šady tamneje šdobneje pšhanki khowacź, hdyń dyrbjať šwoje pokladny pokafacź a dyrbjať žebi na džeczi pomyšlicź se šylšami, dofelž nješbu ničoho hordoscź, ale kóždeho štrach, dofelž nješbu ničomu podpjera, ale hušto šwojim šahe šemrjetnym štaršchim hódž t jich kašcžej! Wy lubi štaršči, njeradžene džeczo, wone wašche i cześkej prózu šašlužene pjenješy pšhecziwi a tawšynty njedošahnu a wutroba chže šo pušny cź. Wěrcže to tola, tiž jo hišcže nashonili nješcže, džeczi pať wokoło žebje widžicže, nad kotrymž šcže šnano hižo dołho wšchu móž šhubili.

Š wotkal pšhińdže, so je nětko młodoscź, kotraž bėsche nėhdy našcha nadžija, štrach našcheho pšchichoda?

Wšchelate je šo wo našchim lětštoku prajiko — to mohło šo tež wo nim prajicź, so je lětštok, w kotrymž šo wšchitko na hłowu štaja — tež šchtwórta kašnja, hdyž štari pošluchaja a młodži šomanderuja.

Boškusnošcź w šwjatej bohabojošczi šame je žórko wišesche žohnowanja ša wocžehjenje, wo kotrymž Jeremiaš 35 powucžazy štaw pišche. Šdžež šu hišcže tajte džeczi, šo tež žohnowanje wot horkach na nje wuliwa, kotrež je w 18. a 19. šchtucžy ša wěcžne czašy šlubjene. Potom móža šašo šbožowne macžerje i hordoscžu a radošcžu na šwoje džeczi pokafacź, hdyń šo jich šchtó ša pokladami prašča a i dobrym šwědomnjom prajicź: „To šu moje poklady!“ kať našcha lubowana khezorka, tiž šo Korneliji runa, hdyń praji: „Wot wšchitkeho, šhtož je mi Bóh lubeho a dobreho wopokafat, šu mi moje džeczi najlubšche. Wšchitko druge dyrbju šašo přecź dacź, moje džeczi pať móžu, kať šo nadžijam, se mnu šobu do njebieš wšacź.“

„Bohaj Bóh“ je wot nětko niž jenož pola knjesow duchowny, ale tež we wšchěh pšchewawarňach „Ššerb. Nowin“ na wšach a w Budyščinje dostacź. Na šchtwórč lěta płaczi wón 40 np., jenotliwe czišla šo po 4 np. pšchewawaju.